

Kokebok i nynorsk

”Eg lige ikkje nynorsk, eg!”

(Er siddisar dumme?)

Spørsmål:

**Kor mange dialektar brukar ”jeg”
og ”ikke”?**

Ivar Aasen (1813-96)

”Mellom bakkar og berg”

IVAR AASEN.

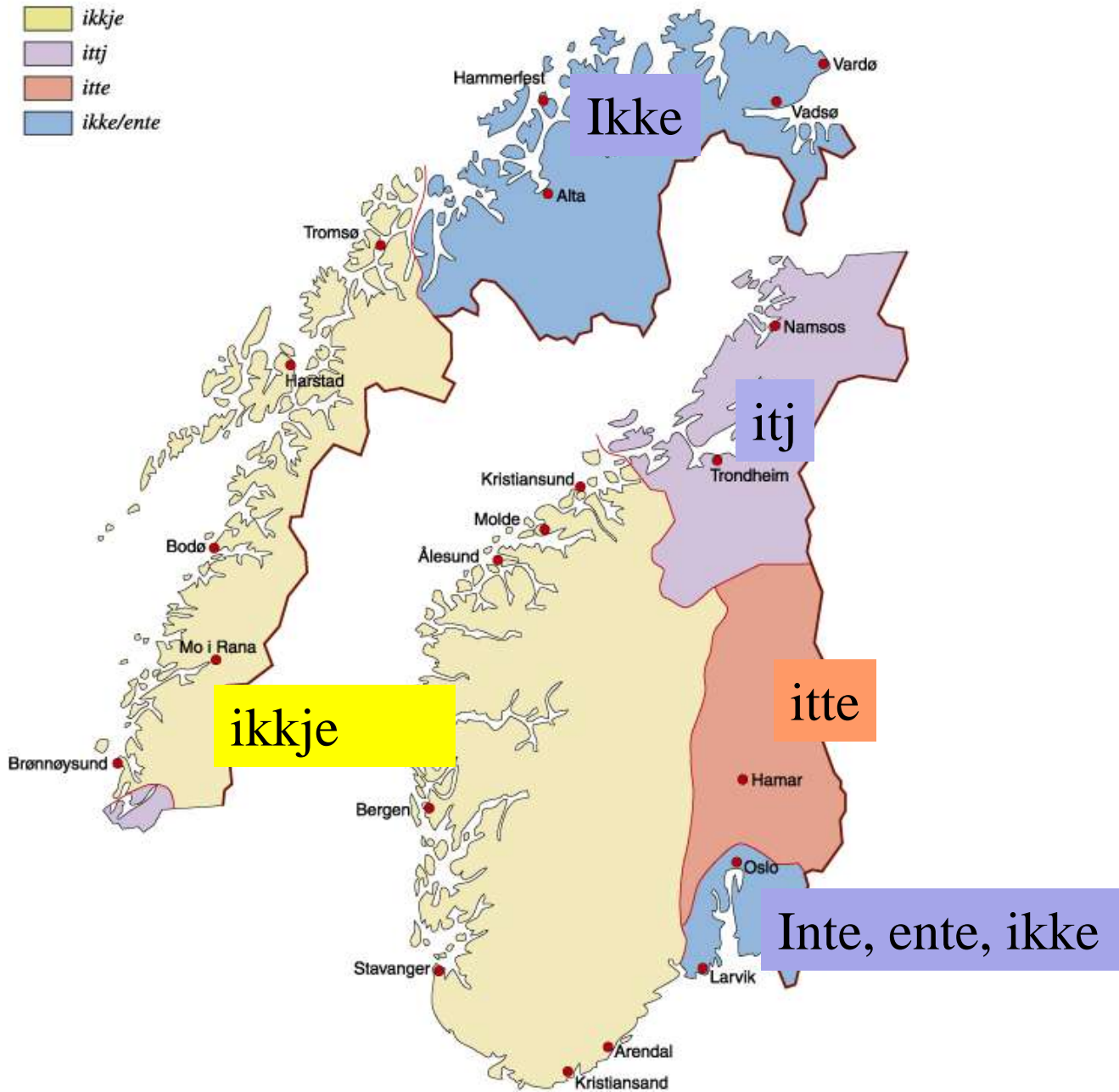
”Millom bakkar og berg”

Hitler får att nynorskstilen sin

Kart 12:
Nektingsordet *ikke/ikkje*

Nekting

- Jæi (je, jæ)
- Eg (æg, e, æ)
- I (ai, ei, æi)

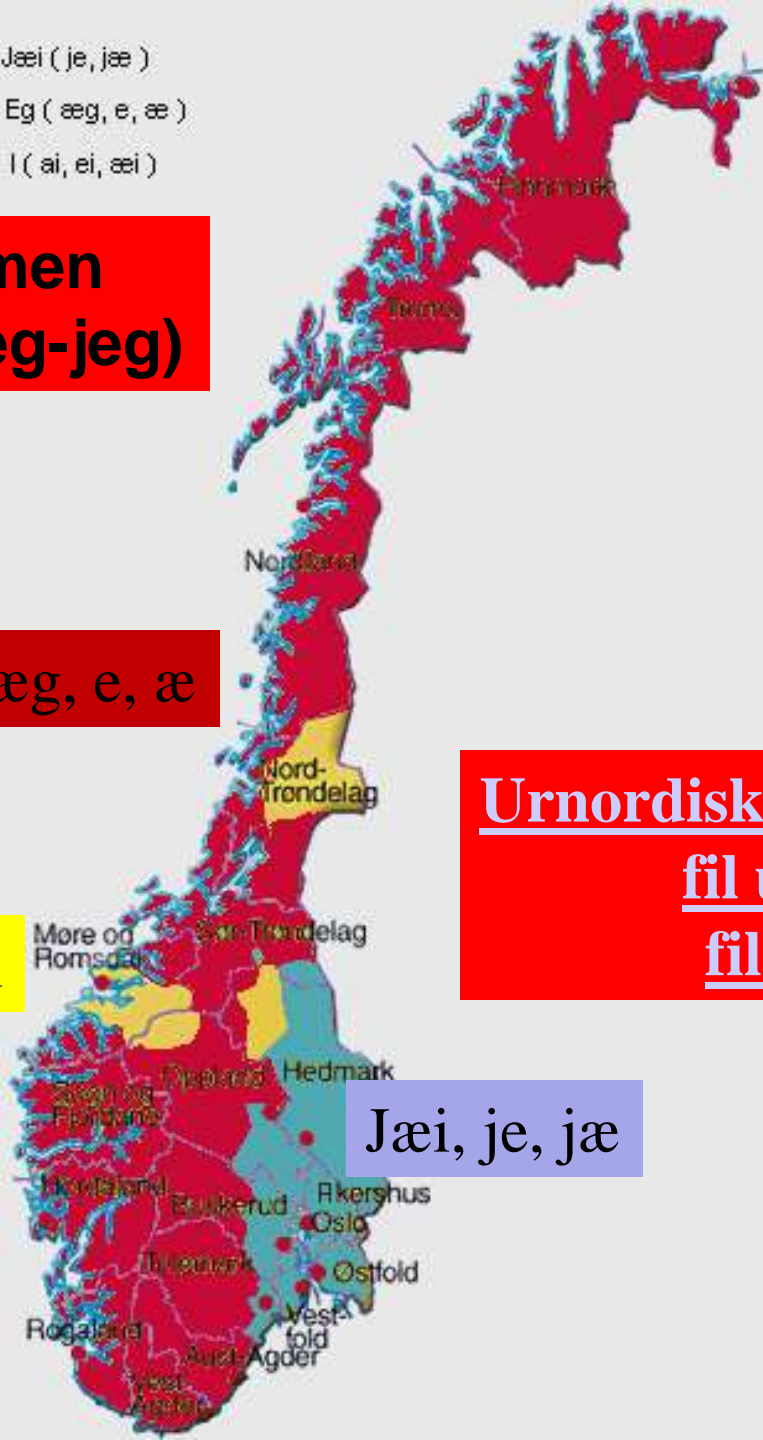
**Personlig pronomener
1.person entall (eg-jeg)**

Eg, æg, e, æ

I, ai, ei, æi

Urnordisk og norrøn tale
fil urnordisk
fil norrønt

Jæi, je, jæ

Grammatikk

Substantiv

Hankjønn

- **ein** gut – guten – gut**ar** – gut**ane**
- **Unntak:**
- **ein** fot – foten – føter – føtene
- **ein** søknad-søknaden-søknader-søknadene
- **ein** sofa-sofaen-sofaer-sofaene
- **Merk:**
- **ein** arbeid**ar**-arbeid**aren**-arbeid**arar**-arbeid**arane**

Substantiv

Hokjønn

- ei jente – jenta – jenter – jentene
- Unntak:
- ei meining-meninga- meining**ar**-
meining**ane**

Substantiv

Inkjekjønn

- **eit** hus – huset – hus – husa
- **Unntak:**
- **eit øyre – øyret – øyre – øyra**
- **eit hjarte – hjartet- hjarte – hjarta**
- **eit auge – auget – auge - auga**

Adjektiv

Gradbøying

Regelrett bøying:

- varm – varm**are** – varm**ast**

Uregelrett:

- god – **betre** – best
- mange – **fleire** – flest
- mye – **meir** – mest

Verb

Svak bøyning

A-verb:

- å kaste - kast**ar** – kast**a** - har kast**a**
(Alle verb som kan ha –et i preteritum i bokmål)

E-verb:

- å lyse – lyser - lyste – har lyst
- å dømme –dømmer – døm**de**- har dømt

Telje-klassa:

- å telje – tel –talte- har talt
- å fortelje – fortel – fortalte –har fortalt

Sterke verb

i - ei - i

- **å bite** - **bit - beit - har bite**
- **å drive** - **driv - dreiv- har drive**
- **å gripe** - **grip - greip- har gripe**
- **å skine** - **skin – skein - har skine**
- **å skrike** - **skrik - skreik- har skrike**
- **å skrive** - **skriv- skreiv - har skrive**
- **å slite** - **slit - sleit- har slite**
- **å svike** - **svik- sveik- har svike**

Infinitiv - presens - preteritum – perfektum y – au - o

- **å bryte** - bryt - braut - har brote
- **å by(de)** - byr (byd) - baud - har bode
- **å fly(ge)** - flyg - flaug - har floge
- **å fryse** - frys - fraus - har frose
- **å krype** - kryp- kraup - har krope
- **å lyge** - lyg -laug - har loge
- **å nyte** - nyt -naut - har note
- **å ryke** - ryk - rauk - har roke
- **å skyte** - skyt - skaut - har skote
- **å skyve** - skyv - skauv - har skove

- **å synge** - **syng** - **song** - **har sunge**
- **å springe** - **spring** - **sprang** - **har sprunge**
- **å brenne** - **brenn** - **brann** - **har brunne**
- **å drikke** - **drikk** - **drakk** - **har drukke**
- **å finne** - **finn** - **fann** - **har funne**
- **å vinne** - **vinn** - **vann** - **har vunne**

- **å bede el.** - **bed - bad - har bede**
- **å be** - **ber - bad - har bedd/bedt**
- **å drepe** - **drep - drap - har drepe**
- **å lese** - **les - las - har lese**
- **å reke** - **rek - rak - har reke**
- **å ete** - **et - åt - har ete**
- **å fare** - **fer - fór - har fare**
- **å halde** - **held - heldt - har halde**
- **å late** - **lèt - lét- har late**

- **å blåse** - blæs - bles - har blåse
- **å gråte** - græt - gret - har gråte
- **å låte** - læt - lét - har låte
- **å gå** - går - gjekk - har gått
- **å stå** - står - stod - har stått
- **å få** - får - fekk - har fått
- **å gi** - gir - gav - har gitt
- **å gje(ve)** - gjev - gav - har gjeve
- **å komme** - kjem - kom - har komme

Ordval

**Her kjem dei mest vanlege feila i
nynorsk.**

Bokmål - nynorsk

- allerede
- anledning
- annet
- ansett
- antall
- bedre
- dessuten
- å bo
- allereie, alt
- høve
- anna
- tilsett
- tal, mengd
- betre
- dessutan
- å bu

Bokmål - nynorsk

- å bli
- bolig
- bosetning
- dessuten
- ellers
- elendighet
- enhver
- frem
- å bli/ å verte
- bustad
- busetnad
- dessutan
- elles
- elende
- alle, kvar og ein
- fram

Bokmål - nynorsk

- fra
- flere, flest
- foran
- forhåpentligvis
- forbindelse
- foreligge
- foreløpig
- forrige
- frå
- fleire, flest
- framføre
- truleg
- samband
- liggje føre
- førebels
- siste, førre

Bokmål - nynorsk

- fortsatt
- fremdeles
- følelse
- gammel
- havn
- hel
- helhet
- hemmelighet
- siste, førre
- framleis
- kjensle/følelse
- gammal (gamal)
- hamn
- heil
- heilskap
- hemmelegheit, løyndom

Bokmål - nynorsk

- hensyn
- å hevne
- hjem
- hode
- huske
- hva
- hvem
- hver
- omsyn
- å hemne
- heim
- hovud
- hugse
- kva
- kven
- kvar

Bokmål - nynorsk

- hverandre
- hverken
- å hevne
- hvilke
- hvilken
- hvilket
- hvis
- hvor
- kvarandre
- verken/korkje eller
- å hemne
- kva for nokre
- kva for ein/ei
- kva for eit
- dersom el. viss
- kor, kvar

Bokmål - nynorsk

- hvordan
- hvorfor
- høy
- imidlertid
- innen
- innflytelse
- kan, kunne
- kirke
- korleis
- kvifor
- høg
- men, likevel, elles
- innan
- makt, innverknad
- kan, kunne
- kyrkje

Bokmål - nynorsk

- kjærlighet
- lørdag
- løsning
- lærere, arbeidere
- man
- marked
- med
- meget
- kjærleik
- laurdag
- løysing
- lærarar, arbeidarar
- ein
- marknad
- med
- mye, mykje, svært

Bokmål - nynorsk

- mulighet
- mer, mest
- ren
- samme
- sammen
- sannsynlighet
- se, ser
- selv
- mog(e)legheit, høve
- meir, mest
- rein
- same
- saman
- etter alt å dømme, von
- sjå, ser
- sjølv

Bokmål - nynorsk

- selvsagt
- å si
- siden
- sjelden
- skuespiller
- skal, skulle
- spise
- sted
- såkalt
- sjølvsagt
- å seie
- sidan, sia
- sjeldan
- skodespelar
- skal, skulle
- ete
- stad
- såkalla

Bokmål - nynorsk

- således
- tegn
- til tross for
- til
- tro
- trolig
- uke
- uten
- såleis
- teikn
- trass i
- til
- tru
- truleg
- veke
- utan

Bokmål - nynorsk

- utenfor
- utdannelse
- vann
- vei
- være
- videre
- videregående
- virksomhet
- utanfor
- utdanning
- vatn
- veg
- vere
- vidare
- vidaregåande
- verksemd

Bokmål - nynorsk

- -vn (eks. havn, ovn, navn..)
- å øke
- økning
- øvrige
- -mn (hamn, omn, namn)
- å auke
- auke
- andre